

היערכות ישראל להסתגלות לשינויי אקלים: יישום ההמלצות לממשלה לאסטרטגיה ותכנית פעולה לאומית

החלטה מספר 4079 של הממשלה מיום 29.07.2018

סוג: החלטות ממשלה • מספר החלטה: 4079 • יחידות: מזכירות הממשלה •
ממשלה: הממשלה ה-34, בנימין נתניהו • תאריך פרסום: 29.07.2018

נושא ההחלטה:

היערכות ישראל להסתגלות לשינויי אקלים: יישום ההמלצות לממשלה לאסטרטגיה
ותכנית פעולה לאומית

מחליטים:

בהמשך להחלטות הממשלה מספר 474 (חמ/1) מיום 25.6.2009 ומס' 1504 מיום
14.3.2010, המורות לוועדת מנכ"לים בראשות המשרד להגנת הסביבה להכין תכנית
לאומית להיערכות והסתגלות לשינויי אקלים:

א. רקע ומטרות על

1. לקבוע כי מדינת ישראל מכירה בהתרחשות שינויי אקלים עולמיים ובצורך
בהיערכות לקראתם. בישראל תהיה מוכנות גבוהה להשפעות של אקלים משתנה
באמצעות יישום תכניות פעולה וצעדי מדיניות שיקטינו את הסיכון הבריאותי, הסביבתי
והכלכלי, ושתבאנה לניצול הזדמנויות ותועלות אפשריות הקשורות לשינויי אקלים.
2. לאמץ את עקרונות המסגרת במסמך המדיניות בעניין "היערכות ישראל
להסתגלות לשינויי אקלים: המלצות לממשלה לאסטרטגיה ותכנית פעולה לאומית"
(להלן "התכנית להסתגלות" הנמצאת באתר המעטפה ובתיקי מזכירות הממשלה).
ההסתגלות לשינויי אקלים הינה תהליך ארוך טווח, הדורש מחויבות, תיאום וגמישות
על מנת להגיב למציאות המתהווה ולמידע חדש המתקבל ממחקר מתמשך. המטרה
היא כי על-ידי יישום צעדי מדיניות, תוך הסתייעות בעקרונות תכנית ההסתגלות, מדינת
ישראל תגיע למוכנות גבוהה להשפעות של אקלים משתנה, תקטין את הסיכון
הבריאותי, הסביבתי והכלכלי, ותמקסם את התועלות מתוך ההזדמנויות שיעלו.
3. לפיכך, לפעול להשגת חמש מטרות העל הבאות:

1. צמצום הפגיעות בנפש וברכוש ובניית חוסן כלכלי.
2. נקיטת אמצעים להגדלת העמידות של המערכות הטבעיות.
3. בנייה ועדכון בסיס הידע המדעי לצורך קבלת החלטות.
4. חינוך, העלאת מודעות והנגשת ידע למקבלי החלטות ולציבור.
5. השתלבות ישראל במאמץ הגלובאלי בהתאם למחויבויותיה, וקידום שיתופי פעולה אזורים ובין-לאומיים.

ב. יישום ההמלצות והקמת מינהלה להיערכות מדינת ישראל להסתגלות לשינויי אקלים

1. כל משרד ממשלתי הממשלה יבחן את אופן היישום של תכנית ההיערכות שיציב לעצמו, ובכלל זה ישקול את הכתוב בתכנית להסתגלות, אשר תעודכן מעת לעת. כל משרד רלוונטי יגיש, באמצעות מינהלה שתוקם בסעיף ב(2) שלהלן, דיווח שנתי לממשלה על התקדמות בביצוע תכנית הפעולה. עיקרי תכניות הפעולה מוצגות בסעיף ב(6).

2. להקים גוף מנהל, שייקרא מינהלת היערכות לשינויי אקלים (להלן – המינהלה), אשר תהיה מופקדת על תיאום בין-משרדי ומעקב אחר ביצוע האסטרטגיה הלאומית להסתגלות ואחר יישום תכניות ההיערכות במתווה הקבוע בתכנית להסתגלות ועדכונה מעת לעת. המינהלה תובל בראשות המשרד להגנת הסביבה ותבטיח מאמץ מתואם בין משרדי ממשלה ורשויות ציבוריות אחרות. המינהלה תכלול ועדות משנה שיהיו אמונות על הנושאים הבאים כמפורט במסמך ההמלצות: ועדה מדעית עליונה מייעצת; קידום מחקר; הערכת סיכונים; הנגשת מידע; קידום מדיניות הסתגלות; פיתוח קשרי ממשל וקשרים בין-לאומיים; קידום שיווק ידע וטכנולוגיות ישראליות.

פירוט מבנה ותפקידי המינהלה:

- א. תוביל ותהווה זרז ליוזמות מדיניות חדשות בנושא ההסתגלות, ותעזור בסקירת מדיניות קיימת ובהכנת תוכניות חדשות כנדרש.
- ב. תתאם את פעולות ההתאמה הלאומיות ותדווח עליהן לממשלה ולציבור באמצעות דוח שנתי.
- ג. תמנה תתי ועדות אד-הוק, שיתאמו פעולות בתחומים המשיקים למספר משרדים, ויסייעו בפתרון בעיות העולות ממחלוקות בין-משרדיות בצורה מיטבית למען הציבור והדורות הבאים. תת הוועדות יכללו נציגים מן המשרדים והגופים הרלוונטיים לנושא הוועדה.
- ד. תפתח מתודולוגיה לקבלת החלטות המבוססת על ניהול סיכונים.
- ה. תקדם את האסטרטגיה הלאומית ואת תכנית הפעולה, וכן תתכנן פעולות נוספות דרושות יחד עם משרדי הממשלה השונים.
- ו. תערך ותתאם מחקרים על השפעות של שינויי אקלים על סקטורים שונים ואוכלוסיות שונות. תוודא שהמחקר האקלימי בישראל יבחן את ההסתגלות בצורה מורחבת וכוללת, ויישומית-כלכלית (כולל תיאום תקצוב והזרמת תקציבי מחקר בנושא שינויי אקלים). קידום מחקרים אקדמיים על ידי המינהלה יעשה בתיאום עם מל"ג/ות"ת לבחינת הצורך, אופן הביצוע והתאמה לתכנית הרב השנתית של מערכת ההשכלה הגבוהה.
- ז. תוביל את השילוב של מדע ומדיניות כדי ליצור אסטרטגיות שימושיות למקבלי ההחלטות.
- ח. תשמש מקור לחיבור בין הציבור והממשלה למומחים וכמקור עצמאי לאספקה והנגשת מידע.
- ט. תשמש גוף בין-משרדי מתאם ומייעץ, המרכז הטמעה רוחבית בתוכניות ממשלתיות ובמדיניות הציבורית.

3. במינהלה יהיו חברים נציגי המשרדים והגופים הבאים:

- המשרד להגנת הסביבה, יו"ר
- משרד ראש הממשלה
- משרד הבריאות
- המשרד לביטחון הפנים
- משרד החקלאות ופיתוח הכפר
- משרד האנרגיה
- משרד התחבורה והבטיחות בדרכים
- משרד הבינוי והשיכון
- משרד הפנים
- משרד המדע והטכנולוגיה
- משרד החוץ
- משרד התיירות
- משרד האוצר
- משרד הביטחון
- המשרד לשוויון חברתי
- רשות החירום הלאומית, רח"ל
- משרד הכלכלה והתעשייה
- משרד החינוך (בכל נושא הקשור להשכלה גבוהה, יצורף למינהלה משקיף מטעם מל"ג/ות"ת)
- המשרד לפיתוח הפריפריה, הנגב והגליל
- הלשכה המרכזית לסטטיסטיקה
- התאחדות התעשיינים
- מרכז השלטון המקומי
- פורום ה-15
- הרשות הממשלתית למים וביוב
- רשות החשמל
- רשות הטבע והגנים הלאומיים
- ארגון חיים וסביבה
- משטרת ישראל
- רשות הכבאות
- השירות המטאורולוגי
- מנהל התכנון
- רשות מקרקעי ישראל

4. הדוח השנתי שתכין המינהלה יוגש לממשלה, ולאחר מכן יפורסם לציבור. הדוח יתייחס לפעולות הנכללות באסטרטגיה הלאומית ובתכנית הפעולה, שעיקריה מסוכמים בטבלה בסעיף 6 שלהלן. הדוח ישקף את כלל פעילותה של המינהלה, לרבות פעולות חדשות שיועלו על-ידי המינהלה.

5. להטיל על משרדי הממשלה המפורטים להלן לבחון את קידום תכניות ההסתגלות של משרדם במסגרת הסמכויות המסורות להם על פי דין. המלצות המינהלה, על כל ועדותיה, תתואמנה עם נציגי המשרדים הרלוונטיים ותועברנה אליהם.

6. להלן עיקרי תכניות הפעולה הלאומיות להיערכות להסתגלות לשינויי אקלים שיש לבחון:

תחום	נושא התכנית	המלצות עיקריות	צוותי העבודה מתוך משרדי הממשלה והגופים הרלוונטיים במינהלה
אמצעים להטמעת התכנית			
כללי	1. דרישה ממשלתית להטמעת ההיערכות להסתגלות לשינויי האקלים	בכדי להיערך להשפעות שינויי האקלים להשלכותיו תישקלנה בזרם המרכזי (mainstreaming) של מדיניות קיימת וחדשה והתייחסות אליהם בקבלת החלטות, תכניות ממשלתיות, תזכירי חוק וכדומה כל זאת בהתבסס על המידע האקלימי הקיים ותרחישי שינוי האקלים על עדכונם מעת לעת.	כל משרדי הממשלה והמגזר הציבורי
כללי	2. הקמת מינהלה	הקמת מינהלה; דיווח התקדמות ומדדי ביצוע; קשר מתמשך עם מומחים; מחקר, הערכת סיכונים, השקעה בעתיד.	כלל משרדי הממשלה והגופים החברים במינהלה, בהובלת הגנ"ס
מטרה 1. צמצום הפגיעות בנפש וברכוש ובניית חוסן כלכלי			

תחום	נושא התכנית	המלצות עיקריות	צוותי העבודה מתוך משרדי הממשלה והגופים הרלוונטיים במינהלה
בריאות הציבור	3. ניטור מקרי תמותה, תחלואה וטיפול בקבוצות בסיכון	אפיון ובחינת הקמת מערכת ממוחשבת לניטור בזמן אמת; הוספת רישום כל החולים הכרוניים על ידי משרד הבריאות; פיתוח תכנית פעולה למוכנות לגלי חום וקור ושיטפונות; ניטור מזיקים ובגיפים על ידי הגב"ס.	משרדי הבריאות, הרווחה, הפנים, הגב"ס, שוויון חברתי ורשויות מקומיות
מים	4. יישום תכנית האב למשק המים	יש לנקוט במדיניות המומלצת בתכנית האב למשק המים (2012) ולעדכנה על בסיס הצרכים והנתונים המשתנים ביחס לשינויי אקלים ויתר צרכי המשק. ניהול נגר - הגדרת מדיניות ותכנית פעולה בנושא ניהול נגר והגנה מפני שיטפונות וחיזויים.	רשות המים, משרדי החקלאות, האנרגיה, הגב"ס, רט"ג
בנייה ותכנון עירוני	5. תחיקה ותכנון	מעקב אחר החלטות שהתקבלו במסגרת החלטת הממשלה מס' 1403 מיום 10.4.2016 (להלן - החלטה 1403) בדבר יעדים ארוכי טווח להפחתה של צריכת אנרגיה במבנים ופליטות גזי חממה; דירוג אנרגטי ותיוג של	משרדי האוצר, הגב"ס, בינוי, אנרגיה, חקלאות, חינוך, רשויות מקומיות, רשות הכבאות, מנהל התכנון

תחום	נושא התכנית	המלצות עיקריות	צוותי העבודה מתוך משרדי הממשלה והגופים הרלוונטיים במינהלה
		מבנים חדשים ושל תחזוקה וחידוש מבנים קיימים; יעילות אנרגטית של מערכות שונות במבנה. קידום מנגנונים ובחינת פעולות לעידוד ומימוש הבנייה העומדת בתו תקן בנייה ירוקה, אשר מיושמים מתוקף החלטה 1403. בחינת האפשרות כי מוסדות חינוך ומבני ציבור יוקמו כמבנים ירוקים על מנת להוות דוגמה לכלל המגזרים. בחינת השימוש בתת הקרקע בשים לב לתוספת האנרגיה שתידרש לאזור החללים התת קרקעיים שדרוג תשתיות עירוניות; ניקוז והחדרת מים; היערכות למצבי חירום; הגנה על קו החוף. עידוד אימוץ תהליך תכנון משולב IDP Integrated Development Planning) כשיטת תכנון מקובלת.	

תחום	נושא התכנית	המלצות עיקריות	צוותי העבודה מתוך משרדי הממשלה והגופים הרלוונטיים במינהלה
6. הכשרה, מחקר ופיתוח (כולל שיתוף פעולה בין-משרדי, בין-ארגוני ובין-לאומי)		לפנות למל"ג/ות"ת בבקשה לבחינת הצורך ואופן היישום, לשילוב קורסים בתכניות הלימודים הקיימות לתואר ראשון ולתארים גבוהים ולאנשי מקצוע העוסקים בתחום בנושא התמודדות עם שינויי אקלים. קידום יוזמות, פורומים ומחקרים משותפים לטובת החלפת מידע והצבת סטנדרטים אחידים ומבוססים בין משרדיים ועם גורמים לא ממשלתיים, עיריות וגופים בין-לאומיים: קידום בניית ערים, מרחבים, יישובים ומבנים חכמים לקיימות.	משרדי הבינוי, אנרגיה, פנים, מדע וטכנולוגיה, ביטחון פנים, בריאות, הגנ"ס, רשות הכבאות
		העלאת המודעות הציבורית בנושא קיימות ושינויי אקלים בכלל, חיסכון במים ושימור אנרגיה במבנים בפרט.	משרדי הבינוי, אנרגיה, הגנ"ס, פנים, חינוך, בריאות, רשות המים, רשות החשמל
7. הסברה			

תחום	נושא התכנית	המלצות עיקריות	צוותי העבודה מתוך משרדי הממשלה והגופים הרלוונטיים במינהלה
	8. בחינת מינהור ובנייה בתת הקרקע כפתרון ריאלי וישים לישראל	יש לבחון את היתכנות השימוש בתת הקרקע במספר תחומים: גיאולוגית, אדריכלית-הנדסית, כלכלית ורפואית בשים לב לתוספת האנרגיה שתידרש לאזור החללים התת קרקעיים וזאת בהלימה עם תמ"א/40.	משרדי האנרגיה, רשות המים, מינהל התכנון, הגב"ס, בינוי, ביטחון, בריאות, ביטחון הפנים ורשות הכבאות
חקלאות	9. שמירה על המגוון של צמחי חקלאות בדגש זנים מותאמים ללחצים אקלימיים	בנק גנים לצמחי ארץ ישראל.	משרדי החקלאות, הגב"ס, רט"ג
	10. שימור משאבי המים, הקרקע והסביבה	התאמת הפעילות החקלאית לצורך התמודדות עם שינויי אקלים, ניהול הנגר העילי בראיה אגנית ובגישה אינטגרטיבית, שימוש בלוויינים.	משרד החקלאות, האוצר, הגב"ס, רשות המים, רט"ג
	11. הכנת תכנית להיערכות לשינויי אקלים והערכת סיכונים בחקלאות	מיפוי והכנת תכנית להיערכות לשינויי אקלים וביצוע הערכת סיכונים בחקלאות. תכנית זו תשמש בסיס להיערכות החקלאות לשינויי אקלים	משרדי החקלאות, שמ"ט, רשות המים, למ"ס, הגב"ס ומשרדי ממשלה נוספים

תחום	נושא התכנית	המלצות עיקריות	צוותי העבודה מתוך משרדי הממשלה והגופים הרלוונטיים במינהלה
יער ושריפות יער	12. מינים פולשים ומזיקים לחקלאות	רשימות ומנגנון הערכת סיכון למינים האסורים, בדיקות נקודות כניסת נגעים, איתור מקורות האינטרודוקציה, ניטור.	משרדי החקלאות הגב"ס, רט"ג, מכס
	13. השקעה במו"פ ומיפוי פערי ידע	מחקר ומיפוי פערי ידע.	משרד החקלאות, משרד המדע והטכנולוגיה
	14. ייעור עירוני כאמצעי להפחתת נזקים	בחינת קידום תכנית היער העירוני, גיבוש מסמכי מדיניות מחוזיים, הסדרת מוכנות חח"י לחורף ולאירועי קיצון בנושא ממשק העצים.	משרד החקלאות הגב"ס, כב"ה, רט"ג, קק"ל
	15. יערות וממשק שריפות	לפעול לקידום תקנות קווי חיץ	משרדי האוצר, הפנים, רשות הכבאות, הגב"ס, רט"ג, קק"ל
	16. ממשק רעייה אקולוגי	הגדרת צרכי רעייה ארציים שתתבסס על עקרונות המלצות ועדת ממשק היער ושיקום אקולוגי בכרמל (2011) תוך התאמה לאזורי הארץ	משרדי החקלאות, הגב"ס, קק"ל, רט"ג

תחום	נושא התכנית	המלצות עיקריות	צוותי העבודה מתוך משרדי הממשלה והגופים הרלוונטיים במינהלה
		השונים (בכרמל, גליל ושדרת ההר המרכזי)	
אנרגיה	17. היערכות סקטור האנרגיה לשינויי אקלים	פעילויות נרחבות בתחומי קידום ידע, מו"פ, חקיקה, שילוב טכנולוגיות מתקדמות.	משרד האנרגיה
תיירות	18. תיירות מותאמת אקלים לרבות אתרי מורשת	עמידה בדרישות המינימום של תקן בנייה ירוקה 5281: הגברת המודעות לחיסכון מים במלונות בשימוש תיירים, בחינת השמירה על אתרי מורשת ואתרי עתיקות מפני מפגעי אקלים.	משרדי תיירות, הגב"ס, מנהל התכנון, אנרגיה, רט"ג, רע"ת
שלטון מקומי	19. שיתוף פעולה ממשלתי ועירוני בנושא היערכות לשינויי אקלים	הערכת סיכונים לפי דגמי ערים והרחבה לכלל הערים והמועצות האזוריות; תכנון עירוני לצמצום אי החום העירוני; קידום בנייה ירוקה; מעקב אחר היעדים שנקבעו במסגרת החלטה 1403 בנושא התייעלות אנרגטית; שימוש בתת הקרקע בשים לב לתוספת האנרגיה שתידרש לאזור החללים התת קרקעיים; שדרוג תשתיות עירוניות; ביקוז והחדרת מים;	משרדי הממשלה, רשויות מקומיות, קק"ל, רשות הכבאות

תחום	נושא התכנית	המלצות עיקריות	צוותי העבודה מתוך משרדי הממשלה והגופים הרלוונטיים במינהלה
		היערכות למחסור מים אזורי; מרכזי מידע לתושבים; היערכות למשבר חברתי; היערכות למצבי חירום ואירועי קיצון; הגנה על קו החוף; שמירה על מגוון ביולוגי; טבע עירוני, בחינת ההתכנות של גידול מזון בעיר, קידום מחקרים משותפים.	
	20. משרד הביטחון וצה"ל	עבודת מטה לבחינת ההשפעות על חימוש, בטיחות, השפעות גיאופוליטיות, לוגיסטיקה, שדות מוקשים, בינוי, בראות, מגוון ביולוגי.	משרד הביטחון
ביטחון	21. המשרד לביטחון פנים	בחינת השפעת שינויי האקלים על הערכת המצב הארגונית, לרבות בחינת אילו פעולות נדרשות להגברת החוסן ולהערכות להתמודדות עם אירועי מזג אוויר קיצון.	המשרד לביטחון הפנים
מטרה 2. נקיטת אמצעים להגדלת העמידות של המערכות הטבעיות			

תחום	נושא התכנית	המלצות עיקריות	צוותי העבודה מתוך משרדי הממשלה והגופים הרלוונטיים במינהלה
מגוון ביולוגי ושרותי המערכת ומינים פולשים	22. שמירה על המגוון הביולוגי ותמיכה במערכות אקולוגיות עמידות	קידום תכנית פעולה למגוון ביולוגי על בסיס התכנית האסטרטגית הלאומית מ-2010; פעילות בתחום החקיקה והרגולציה; כלים כלכליים; היבטים תכנוניים; מסדרונות אקולוגיים, טיפול במינים פולשים; שמירה על מינים ספציפיים; שימור מגוון גנטי, הקמת צוות מתכלל לשמירת המגוון הביולוגי.	משרדי הגב"ס, משפטים, אוצר, חקלאות, כלכלה, מכס, בריאות, רט"ג, קק"ל
		23. ניהול אקולוגי של מקורות המים, ניקוי נחלים, מניעת זיהום	משרדי הגב"ס, חקלאות, רשויות מקומיות, רשות המים, רט"ג, קק"ל
		הפחתת הלחץ על מקורות המים הטבעיים ויישום זכות הטבע למים. קידום שיקום ושמירה על מערכות מים מתוקים ייחודיות כגון בריכות חורף, וכן שמירה על מפלס הכנרת מפני תנודות קיצוניות.	
		מדיניות ניהול מים עיליים, נגר וקליטת מי שיטפונות בדרך המתחשבת בטבע: שחזור פרוזדור הנחל; שחזור חתך זרימה ומורכבות הנחל; יישום טכנולוגיות ירוקות לייצוב גדות הנחל; יישום טכנולוגיות	

תחום	נושא התכנית	המלצות עיקריות	צוותי העבודה מתוך משרדי הממשלה והגופים הרלוונטיים במינהלה
		לפיתוח בעצימות נמוכה.	
		הפחתת זיהומי נחלים וים ושיקום נחלים מזוהמים.	
מטרה 3. בנייה ועדכון בסיס הידע המדעי לצורך קבלת החלטות			
ניטור			השירות המטאורולוגי, רשות המים, משרדי הבריאות, החקלאות, האנרגיה, חקר ימים ואגמים, הגב"ס, רט"ג, הלמ"ס
	24. יצירת תכנית ניטור לאומית כוללת	בניית תכנית ניטור לאומית כמשימה שלטונית	
25. חיזוק הידע האקלימי ובניית יכולת המחקר האקלימי הישראלי			
		לימוד והבנה מספקים בנושאים הבאים: משטר הגשם, משטר הטמפרטורות, אקלים העיר, הסביבה החופית; הקמת רשת תחנות ייחוס אקלימיות בשטחים פתוחים (מוגנות מפיתוח סביבתי בקרבתן); הקמת מאגר נתונים ארצי פתוח לכל והגדלת מספר המדדים; קידום מחקרים בתחום	משרד המדע והטכנולוגיה, השירות המטאורולוגי, משרד החוץ, חקלאות, משרד האנרגיה, מדענים ראשיים ונציגי משרדים שאין להם מדע"ר, רשות המים

תחום	נושא התכנית	המלצות עיקריות	צוותי העבודה מתוך משרדי הממשלה והגופים הרלוונטיים במינהלה
		האקלים; עיבוד הנתונים האקלימיים ומודלים לחיזוי אקלימי; הבנת השפעות שינוי האקלים על מקורות מים, חיזוי הידרולוגי, חיזוי בצורות ושיטפונות. חיזוק שיתוף פעולה אזורי ובהקמת מרכז חישובים לאומי בעל יכולת עיבוד גבוהה אשר ישמש להרצת סימולציות אקלימיות ברזולוציה גבוהה, לבחינת תסריטים שונים והשפעותיהם האפשריות, לסימולציה של הנגזרות על ענפים שונים ולסימולציה של מידת האפקטיביות של פעולות הסתגלות שונות. המשאב יעמוד לרשותם של כל גורמי האקדמיה והגורמים הממשלתיים הזקוקים לו. כולל דיווח בינלאומי ושיתוף הציבור בידע.	
מחקר, בניית מודלים	26. צמצום פערי הידע ומחקרים יישומיים במגוון תחומים	קידום מחקרים על מנת להרחיב את הידע בתחומים הבאים: אקלים; מים; כלכלה - עלות תועלת ההסתגלות; השפעת שינוי אקלים על	משרדי המדע והטכנולוגיה, האנרגיה, הגנ"ס, חקלאות, בריאות, השירות

תחום	נושא התכנית	המלצות עיקריות	צוותי העבודה מתוך משרדי הממשלה והגופים הרלוונטיים במינהלה
		המערכות האקולוגיות; השפעת שינוי אקלים בראיה גיא-אסטרטגית; הקשר בין שינוי אקלים לבריאות הציבור; הקשר בין שינוי אקלים לבטייה ותכנון עירוני; השפעת שינוי אקלים על החקלאות והתחבורה; אמצעים להתמודדות עם תרחישי אסון קיצוניים בעקבות שינוי אקלים	המטאורולוגי, מכוני מחקר, מרכז הידע והוועדה המייעצת, מדענים ראשיים, רשות המים
מחקר, בניית מודלים	27. הכנה / עדכון תכניות היערכות לאומיות ומקומיות לאסונות טבע	רשות חירום לאומית (רח"ל) יחד עם הגופים הרלוונטיים תעדכן תוכניות חירום לאומיות להתמודדות עם אירועי מזג אוויר קיצוניים כדוגמת גלי חום וקור ושיטפונות.	משרד המדע והטכנולוגיה, רשויות מקומיות, פנים, ביטחון, פנים, ביטחון, רווחה, בריאות, הגב"ס, אנרגיה, שוויון חברתי, בינוי, מינהל התכנון, חקלאות, רשות המים, רשות הכבאות
מטרה 4. חינוך, העלאת מודעות והנגשת ידע למקבלי החלטות ולציבור			

תחום	נושא התכנית	המלצות עיקריות	צוותי העבודה מתוך משרדי הממשלה והגופים הרלוונטיים במינהלה
חינוך והסברה	28. הנגשת מידע ויידוע הציבור	הקמת יחידה להנגשת מידע במינהלה להסתגלות לשינויי אקלים.	משרדי הגנ"ס, המדע והטכנולוגיה, הבריאות, רשויות מקומיות, ארגונים סביבתיים
		הקמת מרכזי מידע עירוניים בשיתוף הרשויות המקומיות והמועצות האזוריות. לפנות למל"ג/ות"ת בבקשה לבחינת הצורך ואופן היישום של הוספת קורסי לימוד בתוכניות לימוד קיימות (רפואה, סיעוד, מקצועות בריאות רלוונטיים) וקורסי הכשרה לבעלי מקצועות רפואיים בנושא חשיבות אקלים והשפעות בריאותיות	
מטרה 5. השתלבות ישראל במאמץ הגלובאלי בהתאם למחויבותה, וקידום שת"פ אזוריים ובין-לאומיים			

תחום	נושא התכנית	המלצות עיקריות	צוותי העבודה מתוך משרדי הממשלה והגופים הרלוונטיים במינהלה
ניצול תועלות ומציאת שותפויות בין-לאומיות	29. היבטים מדיניים-דיפלומטיים וממשק בין-לאומי	חבירה למערכים אזוריים, שותפות לתהליכי רגולציה גלובלית, מיתוג ישראלי חיובי, דיבידנדים ישראליים, הגברת השתלבות ישראלית בזירת הפיתוח וכל זאת בתחומי הקיימות ושינויי האקלים הצגת הממד הדיפלומטי מדיני ע"י משרד החוץ בתהליכי קבלת החלטות. הקמת מרכז בינ"ל לתחום ההיערכות לשינויי אקלים וטכנולוגיות ישראליות במודל סינדקו.	משרדי המדע והטכנולוגיה, רה"מ, החוץ, הגנ"ס, אנרגיה, חקלאות, הכלכלה והתעשייה ורשות המים
		שיווק חברות ישראליות המתמחות בטכנולוגיות ואמצעים להיערכות והסתגלות לשינויי אקלים. הקצאת משאבים לפיתוח מדע יישומי-טכנולוגי שישמש כתשתית מדעית לפיתוח טכנולוגיות.	משרדי רה"מ, הכלכלה והתעשייה, החוץ, הגנ"ס, אנרגיה, המדע והטכנולוגיה
	30. תמיכה ושיווק טכנולוגיות ישראליות להסתגלות לשינויי אקלים בארץ ובעולם		

7. המשרדים יפעלו לקדם העקרונות כפי שנקבעו בסעיף 6 על-ידי צוותי העבודה.

8. יובהר כי ועדת המעקב והבקרה, אשר הוקמה מתוקף החלטה 1403 ומטרתה מעקב אחר יישום ההחלטה והצעדים הנוספים שיבוצעו לשם עמידה ביעדים שהתקבלו בהחלטת הממשלה מס' 542 מיום 20.9.2015 היא אשר תשמש גם ועדת המעקב אחר יישום הצעדים לקידום בנייה ירוקה והתייעלות אנרגטית הנכללים בהחלטה זו.

הנוסח המחייב של החלטות הממשלה הינו הנוסח השמור במזכירות הממשלה.

הנוסח המחייב של הצעות חוק ודברי חקיקה הנזכרים בהחלטות הינו הנוסח המתפרסם ברשומות. החלטות תקציביות כפופות לחוק התקציב השנתי.

קבצים להורדה

עיקרי תכניות הפעולה הלאומיות להיערכות להסתגלות לשינויי אקלים

מידע שימושי

סיוע למפוני ולמתפני מלחמת חרבות ברזל - מערכת "יחד"
 חרבות ברזל - מידע לציבור ממשרדי הממשלה
 לכל השירותים
 RSS
 צרו קשר עם משרדי הממשלה
 תנאי שימוש

תמיכה

התקשרו למוקד 1299
 למענה אנושי בצ'אט - מוקד 1299
 תמיכה טכנית בשירותים מקוונים
 מוקד מענה ממשלתי מרכזי
 פנייה לאבטחת מידע

מידע נוסף

אודות האתר

הצהרת נגישות

מפת האתר

חופש המידע

שימוש בקבצי "cookies"

